

Bölüm 3

İŞ SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİNDE ARAŞTIRMA SÜRECİ VE DEĞİŞEN ARAŞTIRMA ÖNCELİKLERİ

Funda ASLAN¹

Araştırma, klinik uygulamalarda rehberlik etmesi için doğru ve değerli sonuçların elde edilmeye çalışıldığı, bilimsel ve sistematik bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Araştırmaların kullanımı hemşirelik biliminde yeni değildir; Florence Nightingal'in Kırım Savaşında askerlerin ölüm nedenine ilişkin topladığı istatistiki verilere kadar uzanmaktadır. Toplanan bu veriler ölüm nedenlerinin belirlenmesi için kullanılmıştır. Bu örnek, hemşirelerin güvenilir bilimsel kanıtları elde etmeye çalışmasının karar verme mekanizmasında ne kadar etkili olduklarını göstermesi açısından oldukça önemlidir.¹

Dünya Sağlık Örgütünde 1997 yılında hemşirelerin araştırma önceliklerini belirlediği çalışmada, iş sağlığı alanının bu alanlardan birisi olduğunu vurgulamıştır². Profesyonelleşmenin ayrılmaz bir parçası olarak, iş sağlığı hemşireleride bu gelişime ve bilimsel bilgi temeline katkıda bulunma sorumluluğuna sahiptirler. Bu bağlamda profesyonelleşme yaşam boyu öğrenmenin başarılması; alana ilişkin araştırmaların yapılması ve kanıt temelli uygulamaların geliştirilmesi ile mümkündür¹. Bu kapsamda iş sağlığı hemşireleri, uygulama alanına ilişkin bir problemi belirleyebilmeli, araştırma yapabilmeli ve sonuçlarını uygulamaya entegre edebilmelidirler³. Hemşirelik bakımının etkili hale getirilebilmesi için yapılacak araştırmalar ile sürekli desteklenmesinin gerekliliği, iş sağlığı hemşireliği alanında yapılacak araştırmalara ilişkin çalışma ortamı ve çalışan popülasyonu etkileyen konuların sistematik bir şekilde ele alınması amacıyla taşır⁴.

Son 50 – 60 yıldır hastalıkların ve sakatlıkların işe bağlı nedenlerle ortaya çıkabileceğine ilişkin görüşün yaygın olarak kabul görmesine karşın, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Fakat politik, yasal ve maliyet etkinliğin artırılmasına yönelik gereklilikler iş sağlığı ve güvenliğine yönelik araştırmaları öncelikli hale getirmektedir. İş sağlığı alanında yapılan araştırmaların, iş sağlığı her geçen gün öncelikli hemşireliği kapsamında yapılacak olan araştırmaların standartlarının oluşturulmasında ve genel çerçevesini çizmede etkili olduğu göz önüne alınırsa, istenen düzeyin yakalanmasında,

¹ Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, fundaaaslan03@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Oakley K. *Occupational health nursing*. John Wiley & Sons; 2008.
2. Castrillón Agudelo MC. Trends and priorities in nursing research. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*. 2004;12:583-588.
3. Rogers B. Occupational and Environmental Health Nursing Ethics and Professionalism. *Workplace health & safety*. 2012;60(4):177-181.
4. Salazar MK. Applying research to practice. *AAOHN Journal*. 2002;50(11):520-527.
5. Smith PS. Occupational health nursing research. *Workplace Health & Safety*. 2002;50(7):315.
6. Stanhope M, Lancaster J. *Foundations of nursing in the community: Community-oriented practice*. Elsevier Health Sciences; 2013.
7. Morse JM. Epidemiological research design: utility for the occupational health nurse. *Occupational health nursing*. 1982;30(4):18.
8. WHO. *The Role of the Occupational Health Nurse in Workplace Health Management* 2001.
9. Polit DF, Beck CT. *Nursing research: Principles and methods*. Lippincott Williams & Wilkins; 2004.
10. Munhall PL. *Nursing research*. Jones & Bartlett Learning; 2012.
11. Erefe İ. *Hemşirelikte araştırma: ilke süreç ve yöntemleri*. Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Derneği-Hemar-Ge; 2002.
12. Erdoğan S, Nahcivan N, Esin N. *Hemşirelikte Araştırma. Süreç, Uygulama ve Kritik Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul*. 2014.
13. Rogers MB. Establishing research priorities in occupational health nursing. *AAOHN journal*. 1989;37(12):493-500.
14. Iavicoli S, Marinaccio A, Vonesch N, Ursini C, Grandi C, Palmi S. Research priorities in occupational health in Italy. *Occupational and environmental medicine*. 2001;58(5):325-329.
15. Rogers MB, Agnew J, Pompeii L. Occupational health nursing research priorities. *AAOHN Journal*. 2000;48(1):9-16.